

[Vivike.]

lændere en følelse af intet ansvar at have. Intet folkefærd vil kunne tåle at mangle en følelse af ansvar, som det er tilfældet i Grønland, og det mener jeg i høj grad er vores skyld, fordi vi planlægger, bestemmer og sender arbejdere op til at ordne problemerne; og i alt for stærk grad lader vi grønlænderne stå udenfor som tilskuere. På den måde kan man demoralisere en stor del af en befolkning.

Jeg har ikke en gnist af tro på, at vi ved hjælp af forbud eller restriktioner angående alkohol kommer problemet til livs. Der har jo i nogle måneder været restriktioner i Godthåb, idet der var dage i ugen, hvor man ikke kunne købe alkohol. Men erfaringen viser, at i de måneder, hvor der var restriktioner, blev der købt betydelig mere alkohol, end dengang man kunne købe det hver eneste dag i forretningerne. Vi kan lave den ene restriktion, og vi kan lave den anden, eventuelt kan vi lave et forbud, og dog er vi ikke problemet kvit, da opfindsomheden er ganske kolossal med hensyn til at fremstille berusende drikke.

Jeg tror altså ikke, at det nytter noget med restriktioner, og jeg tror ikke på, at problemet kan løses på kort sigt. Men så er spørgsmålet, hvad der skal gøres. Vi har som nævnt et narkotikaproblem i Danmark; og nu søger man at skaffe 43 mill. kr. at investere for at prøve at decimere eller komme dette problem til livs. Jeg tror, at vi i det udvalg, som kommer til at arbejde med lovforslaget, skal prøve, om vi ikke kan medvirke til at skaffe et beløb — jeg kan ikke nævne størrelsen af det, det er komplet umuligt — hvormed man kan sætte ind for at fjerne årsagerne til det overhåndtagende drikkeri. Man har ingen behandlingsinstitutioner for alkoholikere i Grønland. Jeg mener, vi må skaffe nogle flere midler end dem, der er afsat, til bedre sociale og kulturelle faciliteter, flere børneinstitutioner, flere og bedre ungdomsklubber og andre ting til fordel for det grønlandske menneske.

Jeg vil egentlig gerne stille et spørgsmål til ministeren, som jeg dog ikke forlanger at han skal besvare omgående, det kan så blive i udvalget. Det er nu temmelig længe siden — jeg tror, det er halvandet år siden — at Grønlandsrådet vedtog at henstille til ministeren, at man fik gang i den sociolo-

giske forskning i Grønland, fik den genoptaget. Der er mig bekendt ikke sket et klap, vi har ikke mærket noget til sociologisk forskning endnu; men sociologisk forskning vil da kunne få en absolut positiv betydning med hensyn til løsningen af det problem, vi her behandler.

Jeg kan tilsige et positivt medarbejde i udvalget, men jeg vil håbe, at udvalget kan finde ud af at prøve at fjerne årsagerne til dette alkoholproblem.

Rosing: Det lovforslag, vi behandler i dag, er forslag til en bemyndigelseslov. Ifølge landsrådsloven har Grønlands landsråd ret til at udfærdige vedtægter, det være sig frednings-, sociale og andre vedtægter, som stadfæstes af ministeren for Grønland. Denne gang er det mere end de almindelige vedtægter, der er tale om, selv om fremgangsmåden er den samme. Her berøres nemlig den grundlovsfæstede personlige frihed, nærmere betegnet: her er tale om et indgreb i den personlige frihed og den almindelige næringsfrihed.

Lovforslaget burde efter min mening for længst være forelagt folketinget, nemlig inden man begyndte at foretage indskrænkninger i udhandlingen af spiritus. Restriktioner i udhandlingen af spiritus er nemlig foretaget i visse kommunalbestyrelser eller kommuner efter indhentet tilladelse fra landshøvdingen; det drejer sig om restriktioner, som alligevel ikke kan fortsætte længere på grund af mindre positive, og for visse restriktioners vedkommende helt negative, resultater.

Men da nu landsrådets knebne flertal samler sig om forsøgsvis at neddæmpe forbruget af spiritus i hele Grønland, fremkommer dette lovforslag for at give rygdækning fra lovgivningsmagts side. Efter min opfattelse må landsrådets beslutning om at sikre sig denne rygdækning begrundes i den kendsgerning, at der er rejst en kraftig kritik fra alle leder og kanter mod genindførelse af rationeringen af spiritus og dermed mod indskrænkningen af den personlige frihed.

I bemærkningerne til lovforslaget og i det medfølgende uddrag af landsrådets debat om ædruelighedskommissionens delberetning kan man se begrundelserne for, at flertallet af landsrådet har benyttet den utraditionelle fremgangsmåde. Det fremgår nemlig,